

Joan VENY i Teresa CABRÉ (cur.)

Antoni M. Badia i Margarit: rellevància acadèmica, inquietud científica i servei a la llengua

Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2022, p. 241-243

Uns mots de cloenda

TERESA CABRÉ

Secció Filològica

Institut d'Estudis Catalans

La jornada científica que la Secció Filològica ha dedicat a la commemoració del centenari d'Antoni M. Badia i Margarit ha assolit les fites que s'havia proposat. En primer lloc, pretenia recordar i homenatjar el que va ser mestre i company d'una bona part dels membres de la Secció Filològica (SF) i que va deixar una petjada tan intensa en el desenvolupament de la lingüística catalana des dels anys quaranta del segle xx fins ara. En segon lloc, volia donar l'oportunitat a col·legues més joves que ja no van gaudir de les classes de Badia de contemplar les seves aportacions des d'una mirada actual, valorant sobretot les idees que tot al llarg del temps han romàs, i encara romanen, en la lingüística catalana. En tercer lloc, pretenia mostrar les iniciatives que Badia va emprendre quan va posar-se al capdavant de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. I en quart lloc, es proposava analitzar les seves contribucions a l'àmbit internacional engegant propostes que encara avui perduren o integrant-se en els òrgans de govern d'associacions lingüístiques de prestigi. I també volia destacar com, per damunt d'aquesta intensa activitat dedicada a la docència, a la investigació i a la promoció d'estructures lingüístiques, va deixar una profunda petjada com a persona, tant en els deixebles i col·laboradors, com en tots els altres cercles socials, culturals o religiosos en què es va moure.

Els ponents ens han presentat la multiplicitat de vies de recerca que com a científic el doctor Badia va obrir, seguir i desenvolupar, alguns dels aspectes de les quals han estat comentats aquí per primera vegada. La lingüística sincrònica, la gramàtica històrica i la història de la llengua, la sociolingüística, la dialectologia i l'onomàstica van ser les parcel·les fonamentals dels seus treballs, i com si es tractés d'un calidoscopi, en algunes d'aquestes parcel·les es van obrir nombroses línies i temes de recerca, com hem pogut veure explícitament. Només cal esmentar que dins de la lingüística sincrònica, Badia va treballar en fonètica, fonologia, morfo-

logia i gramàtica, i en cada camp va introduir en la recerca catalana les noves tendències procedents de les universitats més importants, que coneixia gràcies a la seva intensa activitat internacional.

El caràcter inquiet de Badia, que contrasta fortament amb la concentració necessària en recerca, va afavorir la comunitat científica catalana perquè hi va aportar nous mètodes, com la palatografia i la fonètica experimental; noves disciplines, com la sociolingüística; nous models aplicats a la llengua catalana, com la gramàtica estructural, o novetats de l'envergadura de la introducció en una matèixa gramàtica de la descripció i la normativa, basant-se en la concepció que una llengua és internament variada.

L'autoritat moral que va adquirir en la comunitat lingüística catalana, espanyola i internacional, bàsicament en el món de la lingüística romànica europea, el va fer la persona idònia per promoure iniciatives com l'elaboració de l'*Atles lingüístic del domini català* (ALDC), que ha tancat el darrer volum l'any 2020; la participació en la fundació de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC); o l'organització a Barcelona el 1953 del 7è Congrés de la Société de Philologie Romane, on el català, en ple franquisme, va ser objecte d'estudi i vehicle de comunicació.

A l'Institut d'Estudis Catalans, el doctor Badia va renovar l'estructura i el funcionament de la Secció Filològica durant els dos mandats que en va ser president, del 1989 al 1995, i va impulsar nombroses iniciatives de gran envergadura: la publicació de la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana* (1995), la *Proposta per a un estàndard oral*, l'obertura d'un servei de consultes o la celebració anual d'una de les sessions plenàries de la secció fora de la seu de Barcelona, a fi de difondre els treballs filològics i alhora conèixer de primera mà els treballs lingüístics arreu del territori de la llengua.

A part dels reconeixements acadèmics i institucionals: Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2012), doctor *honoris causa* per la Universitat de les Illes Balears (2008), doctor *honoris causa* per la Universitat de València (2003), Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003), doctor *honoris causa* per la Universitat d'Alacant (2002), Medalla al Mèrit Científic per l'Ajuntament de Barcelona (1999), doctor *honoris causa* per la Universitat Rovira i Virgili (1994), Premi d'Honor Lluís Carulla (1995), Creu de Sant Jordi (1986), doctor *honoris causa* per la Universitat de París - Sorbona (1978), doctor *honoris causa* per la Universitat de Tolosa - lo Miralh (1978), doctor *honoris causa* per la Universitat de Salzburg (1972), els seus col·legues i amics, com a prova de reconeixement i afecte, van dedicar-li dues miscel·lànies, una, de vuit volums, amb motiu dels seixanta anys i una segona, de tres volums, amb motiu dels setanta anys. I encara havia de ser el centre d'una associació d'amics i deixebles, l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit, creada l'any 2003, que li va permetre impartir els seus

coneixements fins pocs anys abans de la seva mort. I a nosaltres de gaudir de la seva saviesa.

Una vida reeixida, reconeguda, fructífera al servei generós de la lingüística catalana, i plena d'afecte i estimació de tots i totes les que ens en considerem deixebles.